

Marti Martorell

Mirall trencat és el títol d'una de les millors novel·les de Mercè Rodoreda, però també és un mirall trencat l'objecte que provoca que finalment C. C. Bud Baxter (Jack Lemmon), a *The Apartment* (*El apartament*, 1960), s'adoni que la política d'ascendir professionalment gràcies al fet de deixar l'apartament com a lloc d'esbarjo entre els caps de l'empresa i diferents amants és realment un camí que no treu cap enlloc. Si a la novel·la de Rodoreda el mirall, al començament, reflecteix el món ric i amb glamour de la classe alta barcelonina, al final es trenca quan aquesta mateixa societat s'enfonsa a causa, sobretot, de la guerra del trenta-sis. Per contra, és necessari que el mirall a la pel·lícula de Billy Wilder es rompi perquè Bud vegi que ha de trencar la inèrcia de ser una tereseta en mans dels altres, per tenir ell el rumb de la seva vida i aconseguir l'amor de Fran (Shirley MacLaine).

I es pot fer servir ben bé la figura de mirall per tractar l'obra al complet de Billy Wilder, perquè, al cap i a la fi, també totes les seves pel·lícules

reflecteixen molt bé les qualitats i, per damunt de tot, els defectes dels humans.

Es vol veure el comportament heroic dels presoners de guerra? N'hi ha prou amb *Stalag 17* (1953), una reflexió encara més amarga que *The Bridge on the River Kwai* (*El puente sobre el río Kwai*, David Lean, 1957) de la vida als camps de presoners, curiosament ambdues interpretades per William Holden.

I els periodistes com són? Oportunistes, segons el paper que interpreta Kirk Douglas a *The Big Carnival* (*El gran carnaval*, 1951), i oportunistes, però encara molt més, també a *The Front Page* (*Primera plana*, 1974): una visió àcida dels periodistes, de la policia, dels polítics... i dels psicoanalistes vinguts de Viena.

També la Guerra Freda surt malparada a la versió *sui generis* de *Romeu i Julieta* que és *One, Two, Three* (*Uno, dos tres*, 1961), en què ni el bloc capitalista (representat per la Coca-Cola) ni el comunista desperten gaire simpaties.

Els homes de negocis, més preocupats per l'empresa que per la pròpia vida, com a *Sabrina*, (1954) tampoc

no se salven d'aquest reflex cruent, però ben proper a la realitat.

I, finalment, el cinema mateix... Dues pel·lícules, separades gairebé trenta anys, que reflecteixen el món del cinema d'una forma despietada: *Sunset Boulevard* (1950) i *Fedora* (1978).

I hi ha algú que surt benparat a les seves pel·lícules? Sí, les persones que senzillament no reprimeixen els sentiments i, en conseqüència, les enamorades, com la parella que formen el condemnat a mort i la prostituta a *The Front Page* o els dos protagonistes de *The Apartment*.

I ara, aquest mirall es va trencar el 27 de març d'enguany: cerquem-ne els bocins, perquè no se'n perdi cap. aquest n'és un bon exemple. ■

